

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Миколаївський національний аграрний університет
Освітня програма	37352 Агрономія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	201 Агрономія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Миколаївський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37352
Назва ОП	Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Векленко Юрій Анатолійович, Коваль Геннадій Володимирович, Каленська Світлана (керівник)
Залучений представник роботодавців	не залучався
Дати візиту до ЗВО	22.07.2020 р. – 24.07.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/akred/samoocinyuvannya.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://www.mnau.edu.ua/files/home/programa-agro.pdf>.

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Акредитація освітньої програми «Агрономія» третього освітньо – наукового рівня вищої освіти (доктор філософії) проводилась у віддаленому (дистанційному) режимі відповідно до погодженої Програми <https://www.mnau.edu.ua/files/home/programa-agro.pdf>. Члени експертної групи проаналізували Відомості про самооцінювання освітньої програми (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/akred/samoocinuvannya.pdf>), зробили запит на додаткові документи (blob:<https://office.naq.gov.ua/9a217610-3223-4527-8e52-109d79953109>) та отримали їх (<https://office.naq.gov.ua/accreditation-folder/2232;https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1XOgysZqzEgLCuV1niMZBFRbboHqOA5rN>). Отриманні документи і матеріали підтверджують легітимність позицій , які недостатньо висвітлені в Відомостях про самооцінювання освітньої програми. Експертною групою з'ясована достовірність інформації , наданої ЗНО у відповідних пунктах самоаналізу та додатково наданих документів. Реквізити рішення про ліцензування спеціальності на відповідному рівні вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 18 травня 2016 р., № 523 «Про затвердження рішень Ліцензійної комісії Міністерства від 16.05.2016 р.» Освітня програма « Агрономія » досить успішно виконується в Миколаївському національному Університеті та відповідає всім якісним критеріям акредитації. Підготовка за ОП Агрономія за третім рівнем вищої освіти здійснюється відповідно до нормативних документів , які діють в Україні та Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/o4o.pdf>).

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОНП « Агрономія » в МНАУ за цілю, змістом, структурою відповідає місії та стратегії МНАУ , забезпечую формування запрограмованих компетентностей та ПРН. Група забезпечення представлена відомими вченими з визнаними науковими школами, що сприяє якісній підготовці докторів філософії. ОНП добре забезпечена матеріально-технічними засобами, залучені різні учасники освітнього процесу, які й надалі поліпшують оснащення ЗВО, що дозволяє досягати високих результатів у науковій і педагогічній діяльності. До сильних сторін ОНП «Агрономія» в МНАУ доцільно віднести: а) залучення професіоналів практиків, роботодавців до розроблення освітніх програм і проведення аудиторних занять за спеціальністю, а також урахування позицій і потреб стейкхолдерів на глобальному та регіональному рівнях; б) потужна матеріально-технічна база, що сприяє ґрунтовній освітній та науковій підготовці та досягненню програмних результатів навчання здобувачами; в) доступ до освітньої програми, внутрішніх нормативних документів які чітко врегульовують освітній процес і не містять жодних дискримінаційних положень, є відкритим для всіх зацікавлених сторін через добре структурований сайт ; г) формування корпоративної культури під час реалізації політики та процедури забезпечення якості освіти, що відбувається із залученням стейкхолдерів; д) збільшення практичного навчання, у тому числі через проведення польових досліджень ; ж) упровадження дистанційного навчання та підтримка інклюзивної освіти. Запроваджене дистанційне навчання, підтримується інклюзивна освіта. Учасники освітнього процесу мають вільний доступ до бібліотечних, інформаційних і матеріально-технічних ресурсів для забезпечення ОНП і проведення підсумкової атестації. МНАУ тісно співпрацює з органами студентського самоврядування, Науково-творчим товариством молодих науковців МНАУ, НПП, випускниками та роботодавцями для поліпшення якості освітніх програм. В МНАУ існують позитивні практики: добре організована корпоративна практика підготовки здобувачів за ОНП « Агрономія » за участі різних структурних підрозділів університету; організація Міжнародних та Всеукраїнських наукових та освітніх заходів, що сприяє інформуванню та залученню на навчання на ОП кращих здобувачів; функціонування громадської організації « Творимо добро » сприяє професійному зростанню викладачів та здобувачів через залучення додаткових грантів на проведення освітянської та наукової діяльності; стимулювання безперервної освіти НПП та здобувачів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертною групою виділено наступні слабкі сторони ОП та відпрацьовані рекомендації щодо посилення ОП : а) в Україні і світі великий попит на фахівців за напрямом селекція, насінництво, насіннезнавство, в зв'язку з цим рекомендуємо поглибити дослідження та підготовку здобувачів за цим напрямом , який також відповідає спеціальності « Агрономія » ; б) доцільним є розширення переліку вибіркового дисциплін , збільшення різноманітності і актуальності вибіркового компонентів ОП; в) посилити міжнародну співпрацю з аналогічними освітніми програмами та залучати до освітньої діяльності іноземних роботодавців; г) своєчасно інформувати здобувачів про визнання результатів навчання в інших ЗОВ, наукових установах та в неформальній освіті; д) слабка активність і участь аспірантів ОНП «Агрономія» у міжнародних програмах, проектах, грантах, обмінах, програмах академічної мобільності.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо - наукова програма «Агрономія» має чітко сформульовані цілі, спрямовані на підготовку висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця ступеня доктора філософії, здатного до самостійної науково - дослідницької, педагогічно-організаційної та практичної діяльності в агрономії. Цілі ОНП відповідають місії та стратегічним цілям діяльності Миколаївського національного аграрного університету, зазначеним у «Концепції розвитку МНАУ на період 2016-2023 рр.» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/conception.pdf>). ОНП розроблена та впроваджується відповідно до «Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм у Миколаївському національному аграрному університеті» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/269.pdf>). Відповідність цілей ОНП «Агрономія» місії та стратегії МНАУ також підтверджена під час спілкування з гарантом ОНП і керівником ЗВО. Особливістю програми є інтегрована підготовка докторів філософії, що поєднує освітню, науково-дослідну та практичну спрямованість навчання.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Відповідно до цілі ОНП передбачається, що основними місцями працевлаштування доктора філософії з «Агрономії» є науково-дослідні установи Національної академії наук України (НАН України); Національної академії аграрних наук України (НААН України); аграрні підприємства, до структури яких входять наукові підрозділи; заклади вищої освіти, коледжі та ін. Установи. МНАУ тісно співпрацює в науковій та освітній площині з науковими установами НАН України (Національний ботанічний сад ім. М.М.Гришко); НААН України (Селекційно – генетичний інститут; Інститут зрошувального землеробства, Інститут рису, Миколаївська дослідна станція та інші). Гамаюнова В.В. (гарант ОНП) є співавторами Стандартів освіти з «Агрономії» всіх рівнів підготовки, в т. ч. і «Стандарт вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти», який знаходиться на завершальному етапі затвердження. За формування, удосконалення та реалізації програми приймають активну участь та враховуються позиції та потреби всіх стейкхолдерів через їх залучення до різних видів комунікацій. Тісна співпраця через раду роботодавців (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/#faculty_rada-robot) відповідно до Положення про співпрацю із роботодавцями (зовнішніми стейкхолдерами) у МНАУ (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1XOgysZqzEgLCuV1niMZBFRbboHqOA5rN>). Особливістю підготовки доктора філософії з агрономії є обов'язкове проведення досліджень в польових умовах – дослід закладається або в стаціонарному довготривалому досліді в структурному підрозділі МНАУ, науковій установі – партнері або аспірантом закладається тимчасовий польовий дослід відповідно до теми досліджень. Всі інші дослідження виконуються в лабораторних умовах з використанням рослинних, ґрунтових зразків, отриманих в польовому досліді. З метою поєднання освіти, науки та виробництва, в МНАУ створено освітній кластер «Інтеграція освіти, науки та виробництва» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/266.pdf>) та Науково-навчально-виробничий консорціум «Південний» (https://www.mnau.edu.ua/files/nauk_rob/nndr/polozh-consorcium.pdf). За пропозиціями Департаменту агропромислового розвитку Миколаївської облдержадміністрації, ОНП спрямована на підвищення рівня інноваційності галузі агропромислового виробництва, покращення соціально-екологічного середовища регіону й держави загалом. Пропозиції здобувачів вищої освіти та випускників ОНП враховують через їх опитування. Постійна робота з представниками заінтересованих груп сприяє досягненню програмних результатів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОНП та програмні результати навчання враховують тенденції розвитку спеціальності в умовах зростаючих потреб населення в продуктах харчування та промисловості в сировині для переробки. Агропромислове виробництво в Україні є одним з найбільш інноваційним та динамічним в своєму розвитку. Попит на ринку праці на фахівців за спеціальністю агрономія є значним і потребує постійного задоволення. Враховуючи глобальні зміни клімату та погоди та підготовку фахівців в МНАУ переважно для зони Степу України, яка характеризується вкрай посушливими умовами, цілі ОНП та програмні результати навчання мають чітко виражений як галузевий, так і регіональний контекст. Виробництво продукції рослинництва за стресових умов вирощування вимагає від фахівця глибоких знань, вмінь та навичок, які дозволять реалізувати йому потенціал сортів та гібридів с.-г. культур на високому рівні за рахунок вміння аналізування та впровадження адаптивних технологій вирощування культур. Власне в цьому полягає унікальність ОНП та регіональне значення - вміння управляти продуктивністю польових

культур, як за вирощування в богарних умовах, так і за зрошення. Функціонування ОНП відповідає місії, функції та стратегії діяльності МОН України, стратегії розвитку Миколаївської області (<http://www.economy-mk.gov.ua/index.php/ua/component/content/article/94-napriamky-diialnosti/rehionalnyi-rozvytok/sotsialno-ekonomichnyi-rozvytok/115-stratehiia-rozvytku-mykolaiivskoi-oblasti-na-period-do-2020-roku?Itemid=437>) та обласним програмам Миколаївської обласної ради (<https://www.mk-oblrada.gov.ua/oblasni-programy>), діяльності Миколаївського НАУ (https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/15_02/programa_16-23.pdf). Гамаюнова В.В. (гарант програми) є співавтором проекту Стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. При формулюванні цілей та визначенні програмних результатів ОНП члени проектної групи враховували досвід аналогічних вітчизняних програм провідних ЗВО України, зокрема Національного університету біоресурсів і природокористування України, Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва, Сумського національного аграрного університету, аналіз яких дозволив визначити освітні компоненти, що направлені на досягнення програмних результатів навчання. Проведено консультації щодо змісту ОНП із зарубіжними ЗВО та науковими установами з якими укладено договори про співпрацю.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На даний момент стандарт зі спеціальності «Агрономія» ще не затверджено. Науково-педагогічні працівники МНАУ брали участь у його розробці. При формуванні освітніх компонент ОНП враховувались результати навчання, визначені в проекті стандарту та у Національній рамці кваліфікацій. Національна рамка кваліфікацій визначає здобувача ступеня доктора філософії як особу, здатну розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі сільського господарства та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Так, спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у галузі сільського господарства і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, здобувачі отримують за ОНП під час вивчення дисциплін циклу практичної та спеціальної (професійної) підготовки, циклу дисциплін загальнонаукової підготовки (філософськими) компетентностями (філософія науки), дисциплін циклу дослідницької підготовки (організація і методика проведення наукових досліджень, спеціальні інформаційні системи і технології, системний підхід використання методів математичного моделювання).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітньо - наукова програма «Агрономія» має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегічним цілям діяльності Миколаївського національного аграрного університету, спрямована на підвищення рівня інноваційності галузі агропромислового виробництва, покращення соціально-екологічного середовища регіону й держави загалом. Цілі ОНП та програмні результати навчання мають чітко виражений як галузевий, так і регіональний контекст. Функціонування ОНП відповідає місії, функції та стратегії діяльності МОН України, стратегії розвитку Миколаївської області. При формуванні освітніх компонент ОНП враховувались результати навчання, визначені в проекті стандарту та у Національній рамці кваліфікацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендовано розвивати напрям селекції та насінництва стратегічних сільськогосподарських культур для регіону із відповідним наповненням освітніх компонент ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Агрономія» за третім (освітньо – науковим) рівнем вищої освіти загалом відповідає Критерію 1, з недоліками що не є суттєвими. Цілі ОП відповідають місії та стратегічним цілям діяльності МНАУ. За визначення цілей, ПРН, компетентностей враховуються позиції всіх заінтересованих сторін. Цілі ОП та програмні результати навчання

мають чітко виражений як галузевий, так і регіональний контекст спрямований на розвиток агрономії в стресових погодних умовах. Унікальність ОП полягає в тому, що для досягнення цілі здобувачі проводять дослідження безпосередньо в польових умовах, максимально наближаючись до виробництва та чинників довкілля. При формулюванні цілей та визначенні програмних результатів ОНП члени проектної групи враховували досвід аналогічних вітчизняних програм провідних ЗВО України

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Детальна інформація щодо ОНП представлена на сайті факультету агротехнологій (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#1588846351799-4bb8206b-b500>). Відповідно до вимог законодавства щодо навчального навантаження для третього рівня вищої освіти обсяг освітньої програми складає 60 кредитів (100 %), в т.ч. не менше 15 кредитів (25 %) передбачено для вивчення вибіркового дисциплін (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#faculty_disc; <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/np/np-var.pdf>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП має чітку структуру. Зміст ОНП включає необхідні обов'язкові та вибіркові складові, що дозволяють в сукупності досягти заявлених цілей. Обов'язкові освітні компоненти дозволяють досягти цілей ОНП, ПРН та компетентностей, що підтверджується матрицями відповідності, які наведені в освітньо – наукових програмах за роками навчання (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/opp-df-2016.pdf>; <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/opp-df-2017.pdf>; <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/opp-df-2018.pdf>; <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/opp-df-2019.pdf>; <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/opp-df-2020.pdf>) та в проекті на наступний навчальний рік (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/opp-df-2020p.pdf>). Перелік навчальних дисциплін за ОНП (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#1588846351799-4bb8206b-b500>) Робочі програми та силабуси для основних і вибіркового дисциплін розміщено за посиланням (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#faculty_disc) В силабусах по всім дисциплінам в доступній для здобувачів формі представлена детальна інформація щодо змісту дисципліни, структури дисципліни та системи оцінювання (для прикладу: Силабус вибіркової дисципліни «Адаптивне рослинництво» (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/rp/silabus/adapt-ros.pdf>); Силабус вибіркової дисципліни Часткове ґрунтознавство <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/rp/silabus/chastkove-grunt.pdf>). Навчальні плани представлені на сайті агротехнологічного факультету за посиланням <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#1588846351799-4bb8206b-b500>. Освітні компоненти ОНП мають логічну взаємопов'язану систему, яка відповідає структурно-логічній схемі, яка подана в профілі ОНП за роками навчання здобувачів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності Агрономія. Представлений перелік дисциплін, робочі програми, силабуси дисциплін, логічні схеми побудови навчального процесу (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#faculty_disc) забезпечують формування фахових компетентностей (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/fk/fk_201.pdf), які відповідають предметній області спеціальності Агрономія. На зустрічі з фокус групами НПП і здобувачів було підтверджено факт регулярного оновлення змісту освітніх компонентів ОНП, яке відбувається на основі принципу академічної свободи. Про це свідчать і результати анкетування (<https://drive.google.com/drive/folders/1wMHNvdttHq9tmsGsMoxfJ3roAsLJU2m>). Аналізування експертами ОНП підтверджує факт їх оновлення: у дисципліні «Теоретичне обґрунтування систем землеробства» було наведено зміни в контексті удосконалення засобів живлення польових культур; практичних робіт освітньої компоненти «Географічних систем у землеробстві» - вивчення застосування системи Quantum GIS та системи GIS; практичних занять з дисциплін «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності» та «Спеціальні інформаційні системи і технології» - користування системами MapInfo Professional, ГІС 6, OneSoil та OneSoil Map; освітніх компонентів «Оцінки якості ґрунтів» та «Часткового ґрунтознавства» доповнено результатами наукових досліджень із використання дистанційних методів оцінки родючості ґрунту та даних ґрунтово-агрохімічної лабораторії. Тематика наукових досліджень ОНП відповідає тематиці наукових досліджень факультету агротехнологій (наприклад, розробка та удосконалення технології вирощування с.-г. культур; екологізація вирощування с.-г. культур та ін.) та розроблена з метою сприяння здатності інтегрувати теоретичні знання і розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах, розв'язувати проблеми у нових або

незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОНП передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії (ІОТ) здобувачів, зокрема через індивідуальний вибір дисциплін. Забезпечення можливості формування ІОТ здобувачів у МНАУ регламентується через такі процедури: самостійне обрання вибіркового компонента ОНП; створення індивідуального навчального плану здобувача; участь в програмах академічної мобільності. ІОТ здобувачів формується за консультування науковими керівниками, факультетом агротехнологій та відділу аспірантури. Відповідно до Положень про організацію освітнього процесу (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>); Положення про порядок підготовки здобувачів (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/040.pdf>) та Положення про порядок реалізації права на вибір дисциплін (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/271.pdf>) здобувач має право обирати будь-яку навчальну дисципліну у межах, передбачених ОНП та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС робочого навчального плану, передбачених для даного рівня вищої освіти. Основним інструментом ІОТ є вибіркові дисципліни, частка яких складає 25% (15) кредитів ЄКТС від загального обсягу ОНП (60). Можливість формування ІОТ також забезпечується отриманням здобувачем неформальної освіти, що регламентується Положенням про порядок перезарахування результатів навчання (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/275.pdf>). Здобувачі залучаються до опитування щодо якості організації освітнього процесу, механізму вибору дисциплін (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1XOgysZqzEgLCuV1niMZBFRbboHqOA5rN>) для цього розроблені анкети, питання яких охоплюють весь освітній процес за ОНП; (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1wMHNvdtpHq9tmsGsMoxfJ3roAsLJU2m>) та думка здобувачів враховується за планування навантаження за окремими дисциплінами та перелік вибіркового компонента, який періодично оновлюється відповідно до набору слухачів та їх індивідуальної освітньої траєкторії. Членами експертної групи, за зустрічі з представниками здобувачів, було встановлено, що дійсно здобувачі висловлюючи потребу в додаткових знаннях з певної дисципліни, корегують навчальний план за рахунок вибіркового компонента. Експертна група ознайомилася з індивідуальними навчальними планами (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1GTOT8aJZHC-IFWMIl2JZTVz4LT0qavFy>) та індивідуальними науковими планами аспірантів (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1K91en-FXBVWkP8ADMhrToEb1tn67ygfL>), в яких чітко відслідковується індивідуальна освітня траєкторія здобувача. Також враховується думка роботодавців за планування освітнього процесу – формування переліку дисциплін та змісту дисциплін (дисципліна «Реєстрація прав інтелектуальної власності» була замінена на більш розширену дисципліну «Академічна добросовісність та право інтелектуальної власності» (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/akred/rada-robot/protocol-6.pdf>)).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП та навчальний план передбачають обов'язкову практичну підготовку здобувачів. Практична підготовка здобувачів є інтегрованою в увесь процес підготовки за ОНП – науковий і освітній компонент тісно пов'язані між собою. Особливістю ОНП є обов'язкове проведення польових досліджень здобувачами – закладання польових дослідів впродовж трьох років, що можливе лише за поєднання теоретичних знань з безпосередньою практичною підготовкою і здобуттям компетентностей, які в подальшому будуть використані в професійній діяльності. Здобувач під керівництвом наукового керівника або консультанта займається постановкою дослідів і сам безпосередньо закладає та проводить польовий дослід. Особливістю ОНП є те, що окремі складові власних наукових досліджень здобувачі виконують під час практичних занять з дисциплін професійної підготовки. Практична підготовка передбачає проведення аналізу рослин, ґрунту, моделювання технологічних процесів, статистичну обробку отриманого в польових дослідях та в лабораторних дослідженнях масиву даних, та інших об'єктів за проведення практичних занять з дисциплін, які включені до нормативної та вибіркової освітньої складової ОНП (Теоретичне обґрунтування систем землеробства, Методологія наукових досліджень та методи наукового аналізу, Системний аналіз і моделювання процесів в агрономії, Спеціальні інформаційні системи і технології, Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності та всі дисципліни вибіркового компонента). З метою формування фахових компетентностей в МНАУ функціонує НДІ сучасних технологій в АПК, Науковий парк «Агроперспектива», Навчально-науково-практичний центр, ґрунтово-агрохімічна лабораторія, що забезпечує здійснення науково-виробничої діяльності, яка технологічно пов'язана з процесом підготовки спеціалістів сільськогосподарства, в т.ч. і докторів філософії; МНАУ входить до Науково-навчально-виробничого консорціуму «Південний» НААН України. Складовою практичної підготовки доктора філософії є набуття компетентностей пов'язаних з педагогічною діяльністю - реалізується під час вивчення дисциплін: «Організація і проведення навчальних занять»; «Академічна добросовісність та право інтелектуальної власності», «Педагогіка вищої школи», проходження Педагогічної практики (4,0 кредити) - за графіком освітнього процесу відбувається на III курсі, проводиться згідно Положення про педагогічну практику аспірантів у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/072.pdf>) на базових кафедрах, де здобувачі виконують своє дисертаційне дослідження і педагогічна практика безпосередньо пов'язана з предметною областю спеціальності «Агрономія». Здобувачі у спілкуванні з експертною групою підтвердили можливість реалізувати науково-дослідну роботу і поєднувати її з навчальним процесом за навчальним

планом ОНП; вони активно беруть участь в усіх заходах, наданих ЗВО для пропаганди і апробації їхніх результатів досліджень.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) під час вивчення дисциплін циклу загальнонаукової підготовки. При вивченні «Філософії науки» формуються якості: індивідуальні, такі як позитивне мислення та оптимізм, комунікаційні – врахування культурних і міжнаціональних особливостей, зрозуміле формулювання думки, управлінські – навчання та розвиток членів команди. Здобуття мовних компетентностей та здібностей, які умовно називають «4C's або 4 K» (critical thinking – критичне мислення; creativity – креативність; collaboration – колаборація; communication – комунікація) достатніх для висвітлення результатів наукової роботи іноземною мовою, забезпечується під час вивчення «Іноземної мови за професійним спрямуванням». Цикл дослідницької підготовки включає дисципліну «Педагогіка вищої школи», що забезпечує здобуття таких компонентів soft skills: соціально-комунікативної, яка полягає в розвитку емоційного інтелекту (складається з когнітивного і поведінкового векторів) та соціальної фасилітативності; прогностичної (орієнтування у складних ситуаціях, прогнозування можливих варіантів розвитку подій); інноваційної (уміння поєднувати у професійній діяльності когнітивних і креативних процесів). Під час вивчення дисципліни «Спеціальні інформаційні системи і технології» формуються такі навички як креативне мислення, управління інформацією, емоційний інтелект, уміння формувати власну думку та приймати рішення, презентаційні навички, нетворкінг. Здобувачі здобувають та розвивають навички комунікації, креативності, емоційний інтелект, уміння формувати власну думку, презентаційні навички та інші шляхом участі в міжнародних та всеукраїнських конференціях, семінарах, круглих столах, Днях поля тощо. Щорічно в МНАУ проводиться понад 10 наукових, науково-практичних заходів міжнародного та всеукраїнського рівнів (<https://www.mnau.edu.ua/nauk-rob/ndv/nauk-prof-konf/>). Педагогічна практика також забезпечує подальший розвиток вже сформованих соціальних навичок.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт з ОНП відсутній. Зміст ОНП підготовки доктора філософії зі спеціальності 201 «Агрономія» розроблений та затверджений у МНАУ і орієнтований на набуття тих компетентностей, які є основою кваліфікацій відповідних професій наведених в ОНПісі ОНП за КВЕД ДК 009:2010 та ДК 003:2010 та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08). Зміст ОНП забезпечує формування інтегральних, загальних та спеціальних (фахові, предметні) компетентностей підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Виходячи з переліку нормативних компонентів ОНП її зміст забезпечує можливість набуття кваліфікаційних і спеціальних знань за вказаними посадами на достатньому рівні.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Підготовка здобувачів за ОНП розрахована на 4 роки, що оптимізує теоретичну підготовку здобувача, проведення досліджень, своєчасність підготовки та подання до друку статей, написання дисертаційної роботи. Підготовка в аспірантурі до 2016 року була розрахована на 3 роки навчання (денна форма навчання), що з врахуванням специфіки підготовки здобувачів за спеціальністю – необхідність закладання і проведення польових дослідів впродовж трьох років, що не дозволяло своєчасно підготувати і захистити дисертаційну роботу. Співвідношення окремих освітніх компонентів регламентується нормативними документами, які діють в Україні та Положеннями прийнятими в МНАУ. В відомостях про самооцінювання вказано, що освітньо - наукова програма підготовки доктора філософії включає 240 кредитів ЄКТС, з них теоретичне навчання – 60 кредитів, в т. ч. варіативні дисципліни – 15 кредитів. Побажання здобувачів до збільшення обсягу кожної з компонент ОНП враховуються при проведенні анкетування задоволеності якістю та організацією освітнього процесу, з обов'язковим уточненням щодо співвідношення лекційних, практичних/лабораторних занять та самостійної роботи. Обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, що було підтверджено за зустрічі з ними.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За дуальною формою освіти підготовка не здійснюється. З метою поєднання теорії і практики, освіти й виробництвом та для підвищення якості підготовки із урахуванням вимог роботодавців проводиться наступний комплекс заходів: залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення аудиторних занять; залучення роботодавців до перегляду ОНП та навчальних планів; проходження підвищення

кваліфікації викладачів на базі діючих підприємств та організацій; проходження педагогічної практики здобувачами вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

У ЗВО на ОНП «Агрономія» значна увага приділяється збільшенню частки практичного навчання. Всі програмні результати навчання досягаються за рахунок нормативних компонентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендовано продовжити вдосконалення освітньої програми щодо структури освітніх компонентів та формування індивідуальної освітньої траєкторії, з урахуванням сучасних досягнень науки, виробництва, пропозицій роботодавців (стейкхолдерів) та аналізування подібних програм в закордонних університетах. Перелік компонентів освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 201 «Агрономія» занадто диференційований – достатньо виділити три компоненти: Дисципліни циклу загальнонаукової підготовки, Дисципліни циклу спеціальної (професійної) підготовки, Вибіркові дисципліни. Вибіркові дисципліни представлені за блоками - доцільним є збільшити кількість вибірових блоків, розширити набір дисциплін в блоках або зробити більш розширений наскрізний список вибірових дисциплін. З врахуванням міжнародних тенденцій щодо розвитку використання цифрових технологій, статистичних методів аналізування отриманих за виконання наукових досліджень даних здобувачами ОНП « Агрономія » (третього освітнього рівня) рекомендуємо звернути увагу на введення до навчального плану дисциплін: прикладна статистика, біометрія тощо.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

О П « Агрономія » за третім (освітньо – науковим) рівнем вищої освіти загалом відповідає Критерію 2 , з недоліками що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО, на офіційній сторінці приймальної комісії МНАУ (https://pk.mnau.edu.ua/graduate/pravyila_vstupu/ ; <https://pk.mnau.edu.ua/graduate/aspirantura/>) містить необхідну інформацію для вступу на ОНП. В ЗВО організовано вільний доступ до освітньої програми через інформування на офіційному сайті університету (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#>), через інші інформативні ресурси (<https://www.facebook.com/1mdau>; https://twitter.com/mdau_news ; https://www.instagram.com/mnau_agrarka/ ; <https://www.youtube.com/channel/UCA1u8VtRdj89tfqBcgHHZlw/videos> ; <https://www.linkedin.com/school/mykolayiv-national-agrarian-university/>). Правила прийому викладені чітко, зрозуміло та добре структуровано. Дискримінаційних положень не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому до аспірантури та докторантури МНАУ, які є додатком 8 до Правил прийому до МНАУ, (<https://drive.google.com/drive/folders/111n6qYpsPjvp5yJHT3zDgVRpOLHZlmC9>) для вступу на навчання конкурсний відбір здійснюється на основі наявності у вступника ОС магістра (ОКР спеціаліст) та вступних іспитів. Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language Assessment; німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF; французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF звільняється від складання

вступного іспиту з іноземної мови. Сертифікати повинні бути не нижче рівня B2. Особи, в яких у дипломі магістра (спеціаліста) зазначена інша спеціальність складають додатково вступний іспит із рослинництва. Вступники подають список опублікованих наукових праць і винаходів. Вступники, які їх не мають, подають наукові доповіді (реферати) за спеціальністю «Агрономія». Зміст вступного фахового іспиту є відповідним базовому рівню вищої освіти (магістр).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання вступників, отриманих в інших ЗВО, регулюється Правилами прийому до МНАУ (<https://drive.google.com/drive/folders/111n6qYpsPjvp5yjHT3zDgVRpOLHZlmC9>), Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>), Положення про пере зарахування результатів навчання у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/275.pdf>) та Положення про комісію з визнання здобутих в освітніх установах ступенів вищої освіти та наукових ступенів у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/093.pdf>). Доступність учасників освітнього процесу до документів МНАУ, що регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, забезпечується розміщенням їх на веб-ресурсах університету (<https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>). На основі двосторонніх договорів між МНАУ та університетами України: Львівським національним аграрним університетом м. Дубляни, Таврійським державним агротехнологічним університетом м. Мелітополь, Вінницьким національним аграрним університетом; на основі договору про співпрацю між МНАУ та Інститутом біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України; договору про проведення спільної наукової та навчально-виробничої діяльності між МНАУ та Інститутом зрошувального землеробства НААН; договору про наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність, творчу співпрацю між МНАУ та Одеською національною академією харчових технологій; договору про науковотворче співробітництво між МНАУ та Інститутом фізіології рослин і генетики НААН України допускаються індивідуальні угоди про академічну мобільність для навчання та проведення досліджень в університетах та інших наукових установах України. На основі двохсторонніх договорів між МНАУ та закладами вищої освіти зарубіжних країн-партнерів: заклад освіти «Гродненський державний аграрний університет, Республіка Білорусь; Науково-дослідний інститут Польових Культур, г. Бєльць Республіка Молдова; Інститут генетики, фізіології та захисту рослин Академії 14 Наук Молдови; Бельцький державний університет імені Алеку Руссо, Національний інститут аграрних технологій, Аргентина; Державний аграрний університет Молдови. До керівництва науковою роботою здобувачів вищої освіти залучаються провідні фахівці університетів та науково-дослідних установ України на умовах індивідуальних договорів. Кредити, отримані в інших університетах України, перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/040.pdf>), Положення про порядок перезарахування результатів навчання у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/275.pdf>) та Положення про комісію з визнання здобутих в освітніх установах ступенів вищої освіти та наукових ступенів у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/093.pdf>), які розміщено на офіційному сайті МНАУ, регламентують визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Зокрема, здобувач, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право: на зарахування відповідних кредитів, передбачених ОНП аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі; на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником). Визнання результатів навчання, які здобуто у неформальній освіті, поширюється переважно на нормативні дисципліни ОНП. Університет може визнати результати навчання, здобуті у неформальній освіті в обсязі, що, як правило, не перевищує 10% від загального обсягу кредитів ЄКТС, передбачених ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

В ЗВО забезпечено відкритий доступ до освітньої програми через добре структурований офіційний сайт МНАУ та інші інформаційні ресурси (Facebook, twitter, instagram, youtube, linkedin). В правилах прийому враховуються особливості ОНП. В МНАУ існують позитивні практики організації Міжнародних та Всеукраїнських наукових та освітніх заходів, що сприяє інформуванню та залученню на навчання на ОП здобувачів – лідерів, здобувачів –

практиків . У ЗВО розроблена процедура визнання результатів навчання та пакет нормативних документів щодо визнання результатів навчання в інших ЗВО, наукових установах та неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендуємо активізувати пошук та участь в міжнародних програмах академічної мобільності здобувачів, які передбачають як освітню складову так і можливість проведення наукових досліджень з використанням наукоємного обладнання. Здобувачі інформовані щодо можливості академічної мобільності та існування процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, проте мало цим користуються. Інформація є присутньою у відкритому доступі, а тому недолік не є суттєвим.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП «Агрономія» в цілому відповідає якісним характеристикам за критерієм 3. Суттєвих недоліків не виявлено, зроблені лише певні рекомендації.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми і методи навчання та викладання за ОНП досить чітко прописані як у змісті самої ОНП (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/onp-df-2020.pdf>), так і в робочих програмах і силабусах навчальних дисциплін (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#1582028922510-6adc281e-44f4>), які є у відкритому доступі для всіх зацікавлених сторін освітнього процесу. Результати анкетування (<https://drive.google.com/drive/folders/1wMHNvdtpHq9tmsGsMoxfJ3roAsLJU2m>), яке щороку проводиться згідно Положення (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/283.pdf>) та спілкування з фокус-групою здобувачів освіти за цією ОНП виявило високий рівень їхнього професійного задоволення формами і методами навчання та викладання, в т. ч. мультимедійними лекціями, практичними і інтерактивними заняттями, діловими іграми, дистанційним навчанням, які цілком відповідають заявленим у ОНП цілям та програмним РН. Анкетування і опитування здобувачів щодо якості наданих освітніх послуг за цією ОНП, яке проводиться зазвичай раз на рік, підтверджує цей факт (<https://drive.google.com/drive/folders/1wMHNvdtpHq9tmsGsMoxfJ3roAsLJU2m>). Позиція здобувачів з питань форм, методів навчання та навчального контенту враховується через представників самоврядування (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/138.pdf>; <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/002.pdf>; <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/197.pdf>) у Вчених Радах МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/198.pdf>; <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/110.pdf>) і відповідає принципам студентоцентризму і академічної свободи, які полягають у наданні їм права вільно обирати форму навчання, наукового керівника, теми дисертаційних робіт, права на академічну мобільність (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/272.pdf>), на вибір певних компонентів ОНП, брати участь у формуванні індивідуального навчального плану тощо.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачі відзначили, що перед початком навчального процесу відбувається їх інформування про цілі, зміст та очікувані результати навчання у межах освітніх компонентів ОНП: інформація доноситься усіма викладачами на перших заняттях у друкованому вигляді і електронному варіанті, здобувачі постійно мають доступ до робочих програм і силабусів з навчальних дисциплін, що входять у структуру ОНП, де також наявна інформація щодо порядку та критеріїв оцінювання, а також через дистанційну платформу Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/>). За результатами опитування всі студенти своєчасно і повно отримали інформацію про форми контрольних заходів і критерії їхнього оцінювання (<https://drive.google.com/drive/folders/1wMHNvdtpHq9tmsGsMoxfJ3roAsLJU2m>).

Таким чином, експертна група констатує, що у ЗВО існує чітка система надання своєчасної інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО в повній мірі забезпечує реалізацію ОНП в розрізі поєднання навчання, одержання практичних навичок та проведення наукових досліджень аспірантами. На педагогічну практику в структурі ОНП відведено 4,0 кредита ЄКТС, на здійснення власних наукових дисертаційних досліджень під керівництвом наукових керівників відведено 180 кредитів. Базою для проведення науково-практичної діяльності здобувачів слугують дослідні поля Науково-дослідного інституту сучасних технологій в АПК (<https://www.mnau.edu.ua/structure/institutes/naukovo-doslidnij-institut-suchasnih/>), Наукового парку «Агроперспектива» (<https://np.mnau.edu.ua/ua/>) та Навчально-науково-практичного центру (<https://www.mnau.edu.ua/structure/npnc-mnau/>), які входять в мережу ЗВО. Темі наукових досліджень здобувачів плануються у рамках НДР університету, зокрема робіт, що фінансуються із державного бюджету України та ініціативних наукових робіт. Для апробації наукових результатів здобувачів за цією ОНП видається Вісник аграрної науки Причорномор'я (<https://visnyk.mnau.edu.ua/>), який індексується в міжнародних наукометричних базах; щорічно проводиться понад 10 наукових, науково-практичних заходів міжнародного та всеукраїнського рівнів (<https://www.mnau.edu.ua/nauk-rob/ndv/nauk-prof-konf/>), в тому числі Всеукраїнська студентська олімпіада зі спеціальності «Агронімія» (<https://www.mnau.edu.ua/olimp-ta-konk/agronomiya/>). Здобувачі у спілкуванні з експертною групою підтвердили свою можливість реалізувати науково-дослідну роботу і поєднувати її з навчальним процесом за навчальним планом ОНП; вони активно беруть участь в усіх заходах, наданих ЗВО для пропаганди і апробації їхніх результатів досліджень, про що свідчить актуальна інформація на сайті ЗВО (<http://ua-news.mnau.edu.ua/search/label/%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B5%D1%82%20%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%B9>). Для проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.09 «Рослинництво» в закладі діє спеціалізована вчена рада К 38.806.03 (<https://www.mnau.edu.ua/spec-vchen-rad/k-38-806-03/>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Основна частина НПП, які задіяні у реалізації ОНП (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-grunt/chorniy/>; <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-zeml/gamayunova/>; <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-roslin/kovalenko/>; <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-roslin/fedorchuk/>; <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-roslin/antipova/>; <https://www.mnau.edu.ua/faculty-men/kaf-econ-kiber/klochan-iryuna-volodymyrivna/>), є активними дослідниками, виконують науково-дослідну роботу за державною тематикою, співпрацюють з філіями кафедр та з коледами університету, здійснюють керівництво аспірантами, беруть участь у сумісних з ними дослідженнях, публікаціях, забезпечують роботу студентських наукових гуртків із землеробства, геодезії, екології, меліорації, основ наукових досліджень в агрономії, входять у склад спеціалізованої вченої ради, періодично проходять міжнародні стажування, що є свідченням того, що вони знаходяться в центрі найактуальніших наукових досліджень з агрономії. На зустрічі з фокус групами НПП і здобувачів було підтверджено факт регулярного оновлення змісту освітніх компонентів ОНП, яке відбувається на основі принципу академічної свободи. Про це свідчать і результати анкетування (<https://drive.google.com/drive/folders/1wMHNvdtpHq9tmsGsMoxfJ3roAsLJU2m>). За приклади такого оновлення було наведено зміни у дисципліні «Теоретичне обґрунтування систем землеробства» в контексті удосконалення засобів живлення польових культур; практичних робіт освітньої компоненти «Географічних систем у землеробстві» - вивчення застосування системи Quantum GIS та системи GIS; практичних занять з дисциплін «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності» та «Спеціальні інформаційні системи і технології» - користування системами MapInfo Professional, ГІС 6, OneSoil та OneSoil Map; освітніх компонентів «Оцінки якості ґрунтів» та «Часткового ґрунтознавства» доповнено результатами наукових досліджень із використання дистанційних методів оцінки родючості ґрунту та даних ґрунтово-агрохімічної лабораторії. Рекомендовано при виконанні наукових досліджень здобувачами ОНП та опрацюванні отриманих результатів більш широко використовувати сучасні цифрові технології, прикладні статистичні програми і біометричні методи аналізу достовірності отриманих даних, вивчення яких відобразити у відповідних освітніх компонентах.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗВО підтримує ділові стосунки у рамках угод з багатьма закордонними закладами вищої освіти (<https://int.mnau.edu.ua/contractual-work/>) та є членом престижних міжнародних освітніх та наукових організацій (<https://int.mnau.edu.ua/membership-in-organizations/>), що відкриває перед ученими, педагогами і студентами широкі можливості співробітництва і взаємодії. Так, з числа НПП у 2017 році проф. Чорний С.Г. пройшов стажування в університеті ім. Алеко Руссо (м. Бельці, Молдова) за міжнародною програмою, яка пов'язана з

раціональним природокористуванням у агроландшафтах та органічним землеробством, проф. Федорчук М. І. - в Ізраїлі, а у 2019 році доцент Клочан І.В. проходила підвищення кваліфікації в Університеті прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина) та Державному аграрному університеті Молдови. Ці аспекти, пов'язані з інтернаціоналізацією освітньої діяльності носять, на наш погляд, несистемний характер. Здобувачі вищої освіти за ОНП, відповідно до Положення про навчання здобувачів вищої освіти та стажування аспірантів (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/231.pdf>), теж мають право на навчання та стажування за кордоном у рамках підписаних угод ЗВО (<https://drive.google.com/drive/folders/1QMxWoPEsraWwohABtVuZjemf4isX6g0o>), і як показало спілкування в фокус групі вони досить повно проінформовані стосовно існування можливостей долучитися до міжнародного досвіду. Тому рекомендуємо розширити залучення НПП і здобувачів третього (освітньо-наукового рівня) до міжнародної академічної мобільності, зокрема підвищення кваліфікації, стажування, навчання, участі в міжнародних проєктах і конференціях, передбачивши ці питання в контрактах НПП і індивідуальних планах аспірантів.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми і методи навчання та викладання за ОНП цілком відповідають заявленим цілям та програмним РН, влаштовують здобувачів щодо якості наданих освітніх послуг та рівня професійної підготовки. ЗВО завчасно інформує здобувачів щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів ОНП. Існує система регулярного оновлення змісту освітніх компонентів ОНП, яке відбувається на основі принципу академічної свободи. ЗВО забезпечує поєднання навчання, одержання практичних навичок та проведення наукових досліджень аспірантами за даною ОНП. Завдяки налагодженій сервісній службі та інформативному забезпеченню, у ЗВО існує чітка система оприлюднення та надання своєчасної інформації щодо форми та методів навчання і викладання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів на кожному етапі освітнього процесу доступними та зрозумілими засобами. ЗВО докладає значних зусиль для надання можливості здобувачам поєднувати навчання та дослідження, інтернаціоналізувати науково-дослідну роботу, науково-практичну діяльність і професійну підготовку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Незважаючи на існування потужної матеріально-технічної бази, ефективність використання медіа-ресурсів і системи надання своєчасної інформації, міжнародна академічна мобільність та інтернаціоналізація наукової діяльності носить несистемний характер. Рекомендуємо продовжити оновлення ОНП з урахуванням досягнень науки, передової практики та досвіду подібних програм в закордонних університетах.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

О П « Агрономія » за третім (освітньо – науковим) рівнем вищої освіти загалом відповідає Критерію 4 , з недоліками що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Навчальний процес у МНАУ забезпечується чинними нормативно-правовими документами України, стандартами вищої освіти та внутрішньо-університетськими документами. Запроваджена Європейська кредитно-трансферна система організації освітнього процесу, яка регламентується такими документами: Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>); Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/273.pdf>); Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/270.pdf>); Положення про науково-методичну раду МНАУ

(<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/110.pdf>); Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії з проведення атестації здобувачів вищої освіти у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/261.pdf>); Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/040.pdf>); Положення про порядок звітування здобувачів наукового ступеня доктора філософії про виконання індивідуального плану роботи у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/284.pdf>), Пам'ятка аспірантам (https://www.mnau.edu.ua/files/nauk_rob/asp-i-doc/pamyatka.pdf) та іншими документами, які розміщені на сайті МНАУ (у розділах – Нормативні документи ([mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/](https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/)) та Аспірантура та докторантура (<https://www.mnau.edu.ua/nauk-rob/asp-i-doc/>)). Графіки проведення контрольних заходів для аспірантів представлені на веб-сайті – розклад іспитів на 2019-2020 н.р. (весняна сесія) для здобувачів вищої освіти наукового ступеня доктора філософії (<https://www.mnau.edu.ua/rozklad/#asp>, https://www.mnau.edu.ua/files/rozklad/19_20/asp-exam-1.pdf, https://www.mnau.edu.ua/files/rozklad/19_20/asp-exam-2.pdf), атестація – pk.mnau.edu.ua/graduate/atestaciya-aspirantiv/. Також ці заходи повідомляються у системі Moodle. Із робочими програмами навчальних дисциплін і силабусами можливо ознайомитися за наступним посиланням: https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/#faculty_disc – де прописані чіткі та зрозумілі критерії оцінювання та система контролю освітніх компонент (а також у системі Moodle, якою аспіранти задоволені). Фокус-групи «Здобувачі» та «Академічний персонал» запевнили, що вони знають процедуру, методологію, систему контролю й оцінювання, а також процедуру апеляції, з кожної навчальної дисципліни. Один раз на рік проводиться анкетування. Усі ці складові оцінювання та контролю висвітлюються здобувачам на початку викладання кожної дисципліни. У МНАУ діє Науково-творче товариство молодих науковців (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/197.pdf>), яке приймає активну участь у формуванні освітнього процесу.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Підсумковим контролем знань аспірантів із навчальної складової освітнього процесу є заліки та іспити, які проводяться у письмовій формі з подальшою усною співбесідою. Здобувачі вищої освіти проходять проміжну та підсумкову атестацію з наукової складової ОНП: наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури. Атестація здобувачів вищої освіти відбувається на підставі Положення про порядок звітування здобувачів наукового ступеня доктора філософії про виконання індивідуального плану роботи у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/284.pdf>). Результати проведення атестації кожного здобувача заносяться до індивідуального плану наукової роботи. Звітування аспірантів відбувається двічі на рік. Аспіранти 4-го року навчання не пізніше, ніж за 5 місяців до закінчення аспірантури (семестрова атестація) повинні представити дисертаційну роботу на розширеному засіданні кафедри (наукового семінару) – підсумкова атестація. Графік атестації оприлюднюється на сайті: <https://pk.mnau.edu.ua/graduate/atestaciya-aspirantiv/>. Звітні матеріали здобувачів (Звіт про виконання індивідуального плану роботи, індивідуальний навчальний план, індивідуальний план наукової роботи, атестаційний лист, витяг із протоколу засідання кафедри, витяг із протоколу засідання вченої ради факультету) надаються до відділу аспірантури та докторантури не пізніше 7 днів до закінчення поточного року навчання в аспірантурі (або поза аспірантурою). На запит ЕГ було надано перелік аспірантів із зазначенням тем дисертаційних досліджень і наукових керівників (<https://drive.google.com/drive/folders/11Numi7kTreigeBjOA9-TIcmgWtSjzwC1>), а також орієнтовний склад разових спеціалізованих вчених рад для проведення підсумкової атестації здобувачів (<https://drive.google.com/drive/folders/11Numi7kTreigeBjOA9-TIcmgWtSjzwC1>). Аспіранти задоволені ОНП. МНАУ має усі можливості для проведення ОНП: матеріально-технічні та навчально-виробничі потужності, які забезпечують виконання наукової та науково-дослідницької роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Контрольні заходи проводяться згідно на наступних документах: Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>); Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/273.pdf>); Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/270.pdf>); Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії з проведення атестації здобувачів вищої освіти у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/261.pdf>); Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/040.pdf>); Положення про порядок звітування здобувачів наукового ступеня доктора філософії про виконання індивідуального плану роботи у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/284.pdf>) та інших. Контрольні заходи проходять у межах компетенцій НПП і дисциплін, які вони викладають. Нормативні документи регламентують процедури оскарження та апеляції щодо конфліктних ситуацій у навчанні (Положення про вирішення конфліктних ситуацій у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/281.pdf>), Положення про апеляційні комісії (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/091.pdf>)). Під час аналізу документації МНАУ та при

бесідах із стейкхолдерами з'ясовано, що конфліктних ситуацій, апеляцій і оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів на даній ОНП виявлено не було. Здобувачі вищої освіти заявили, що вони розуміють процес навчання й атестації, їх оцінювання, володіють знаннями щодо кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

МНАУ в навчально-науковій та інших сферах своєї діяльності забезпечує академічну доброчесність, яка контролюється наступними документами: Кодекс академічної доброчесності у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/260.pdf>); Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/259.pdf>). Здобувачам вищої освіти викладають дисципліну – Академічна доброчесність та право інтелектуальної власності. Усі учасники освітнього процесу мають право проходити додаткове навчання щодо академічної доброчесності. МНАУ пропагує та відстежує дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу (контролюється навіть самоплагіат і правильність посилань на першоджерело). Усіма фокус-групами підтверджено, що всі праці НПП і здобувачів вищої освіти проходять процедуру перевірки на плагіат і рецензування через програму Unicheck, є відповідальні особи (комісії), які визначають рівень плагіату в наукових роботах і освітньому процесі. Міжкафедральний науковий семінар рекомендує дисертацію до розгляду в спеціалізованій вченій раді за умови висновку, що свідчить про її оригінальний характер і відсутність авторських запозичень. Процедура перевірки – чітка, прозора та зрозуміла для всіх учасників освітнього процесу. На зустрічі аспіранти з ОНП «Агрономія» стверджували про розуміння, важливість дотримання та необхідність академічної доброчесності. Рівень запозичень у наукових працях та освітньому процесі даної ОНП знаходиться в допустимих межах, випадків плагіату – не виявлено. У ЗВО був випадок плагіату на рівні НПП, але викладач звільнився за власним бажанням (не на даній ОНП).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів чіткі та зрозумілі, структуровані та завчасно висвітлюються здобувачам і знаходяться у т. ч. в електронному вигляді в системі Moodle, якою здобувачі задоволені. МНАУ пропагується й дотримується академічна доброчесність на усіх етапах освітнього процесу, є процедури виявлення та відповідальності за плагіат. Адміністрація ЗВО намагається вбезпечити всіх учасників освітнього процесу від використання плагіату через етичне виховання та інші методи впливу. Дотримується зрозуміла й прозора процедура оцінювання й оскарження результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Необхідно активізувати проведення регулярного опитування здобувачів, опрацювання результатів цих опитувань і розміщення їх результатів на веб-сайті МНАУ. Рекомендовано створити сторінку на сайті МНАУ саме для аспірантів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП «Агрономія», в цілому, відповідає вимогам Критерію 5, має не значні недоліки, що не є суттєвими. Експертна група рекомендує створити сторінку аспірантів на сайті ЗВО.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Група забезпечення ОНП представлена визнаними в Україні вченими та педагогами, які гармонійно поєднують наукову та освітянську діяльність, підвищують рівень кваліфікації в закладах освіти і науки України та світу. Таблиця щодо професійної та академічної відповідності викладачів представлена у Відомостях про самооцінювання освітньої програми заповнена не вдало, але всю інформацію про викладачів можна отримати з їх власних CV на сайті МНАУ. Інформація щодо НПП групи забезпечення ОНП добре представлена на сайті МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-zeml/gamayunova/>; <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-grunt/chorniy/>; <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-roslin/fedorchuk/>; <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-roslin/antipova/>) і посилання на інформацію можна знайти за адресою: <https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1x3owBTSfPs4MpnIofBE4IFFucwswrwe6h>. Гарант програми та представники групи забезпечення (Гамаюнова В.В., Коваленко О.А., Федорчук М.І., Чорний С.Г.) приймають активну участь у роботі науково-методичних комісій МОН України, у колегіальній розробці ОП та формулювання ПРН, є експертами в представленій галузі. НПП має вагомий досвід у підготовці наукових кадрів через аспірантуру, участь у роботі Спеціалізованих вчених рад, опануванні кандидатських і докторських дисертаційних робіт. Усі члени групи забезпечення ОП за комплексом критеріїв відповідають існуючим вимогам. Підготовка здобувачів вищої освіти за ОП здійснюється НПП кафедр: рослинництва та садово-паркового господарства, кафедри землеробства, геодезії та землеустрою, кафедри ґрунтознавства та агрохімії, кафедри інформаційних систем і технологій, кафедри економічної теорії і суспільних наук, кафедри іноземних мов, кафедри економічної кібернетики і математичного моделювання, кафедри методики професійного навчання, кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки. Усі науково-педагогічні працівники, які задіяні у підготовці здобувачів вищої освіти за даною ОНП, є штатними співробітниками МНАУ, які володіють методологією наукової діяльності, досвідом науково-педагогічної та управлінської діяльності у вищій школі, мають ступінь доктора або кандидата наук і вчене звання. У МНАУ функціонує спеціалізована вчена рада К 38.806.03 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата с.-г. за спеціальністю 06.01.09 «Рослинництво» (<https://www.mnau.edu.ua/spec-vchen-rad/k-38-806-03/>). Проведене ЕГ аналізування кадрового забезпечення ОП, показало, що в МНАУ є кадровий потенціал для підготовки доктора філософії, проведення первинної експертизи дисертаційних робіт поданих на здобуття ступеню доктора філософії та створення разових Спеціалізованих рад (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/11Numi7kTreigeBjOA9-TIcmgWtSjzwC1>). До керівництва науковою роботою аспірантів залучаються також провідні фахівці університетів та науково-дослідних установ України на умовах індивідуальних договорів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Відбір викладачів для реалізації ОНП відбувається на конкурсній основі відповідно до Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/036.pdf>). Конкурс на заміщення посади науково-педагогічного працівника в порядку конкурсного відбору або обрання за конкурсом оголошує ректор Університету, про що видається відповідний наказ. Оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення публікуються на офіційному веб-сайті університету та у друкованих ЗМІ. Забезпечення необхідного рівня професіоналізму викладачів здійснюється шляхом реалізації чітко сформованої прозорої процедури конкурсного добору викладачів ОНП. Основним критерієм відбору є професіоналізм претендента, зокрема: відповідність здобутої претендентом освіти посаді, на яку оголошується конкурс; наявність наукових і вчених звань; стаж науково-педагогічної роботи; рівень науково-теоретичного рівня викладання дисциплін; авторство підручників, посібників, іншої методичної літератури, монографій, статей; участь претендента у різного роду конференціях.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

До організації та реалізації освітньої програми, проведення аудиторних занять залучаються роботодавці з академічних установ: Інститут рису НААН, Інститут зрошувального землеробства НААН, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришко НАН, Миколаївська дослідна станція НААН і інші наукові установи; роботодавці-практики, на базі господарств яких, відбувається впровадження результатів наукових досліджень аспірантів; професори з ЗВО-партнерів як українських, так і закордонних. До роботи зі здобувачами залучаються досвідчені викладачі, співробітники різних наукових установ, які поєднують практичну роботу з науково-педагогічною. ОНП передбачає цикли професійної та практичної підготовки, що забезпечують необхідний освітньо-науковий рівень здобувача наукового ступеня доктора філософії. Теоретична та практична підготовка проводиться також на філіях кафедр університету (ДУ «Миколаївська ДСДС ІЗЗ НААН»; Інженерно-технічний інститут «Біотехніка» НААН; Інститут рису НААНУ; Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка; ТОВ «Золотий Колос» м. Миколаїв та ін.); на базах установ-партнерів (ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»; Львівський НАУ та ін.), з якими університет працює на умовах договорів про наукову співпрацю (www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-zeml/#header_departments; https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-grunt/#header_departments; www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-vinograd/header_departments). Роботодавці регулярно приймають участь у розгляді ОНП (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomi/akred/rada-robot/protocol-4.pdf> та інші), огляді та затвердженні тем дисертаційних досліджень. Педагогічна практика здобувачів проводиться на кафедрах, де

планується наступне їх працевлаштування відповідно до Положення про педагогічну практику в МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/072.pdf>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Відповідно до укладених договорів про співпрацю МНАУ з підприємствами різних форм власності залучаються професіонали-практики, експерти та представники роботодавців до викладання та організації освітнього процесу. Так, упродовж попереднього навчального року були прочитані лекції із залученням виробничників серед яких: д-р с.-г. наук, начальник відділу імунітету рослин до хвороб та шкідників Всеукраїнського наукового інституту селекції Боровська І. Ю.; фахівець управління Держпродспоживслужби в Миколаївській області Тронько О. В.; голова ФГ «Аркадія» Дробітько В. М., завідувач НДВ НДІ сучасних технологій в АПК, директор наукового парку «Агроперспектива» Карпенко М. Д. і старший науковий співробітник Кобелєв М. О.; в. о. завідувача відділу промислової ентомології Молчанова О. Д. і начальник науково-дослідного сектору Інженерно-технологічного інституту «Біотехніка» НААН Баркар В. П.; співробітники Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насінництва та сортоживчення НААНУ: директор інституту, член-кореспондент НААН України, канд. с.-г. наук, професор Соколов В. М., д-р с.-г. наук, академік НААН Литвиненко М. А., завідувач лабораторії селекції та насінництва ячменю Лінчевський А. А., завідувач відділу селекції та насінництва гібридного соняшника Вареник Б. Ф., завідувач відділу загальної та молекулярної генетики Файт В. І. Заняття присвячені новітнім передовим технологіям вирощування с.-г. культур у традиційному землеробстві та органічному виробництві проводяться безпосередньо з виїздами на базові організації партнери.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

НПП пройшли стажування у наукових, освітньо-наукових установах, в т.ч. за кордоном, зокрема в Польщі, Ізраїлі, Франції та ін. Університет частково відшкодовує НПП витрати, пов'язані з професійним вдосконаленням та розвитком. Науковці університету співпрацюють із науковими, навчальними закладами та підприємствами України для спільного виконання НДР, таких як, «Удосконалення технологічних прийомів вирощування с.-г. культур в умовах Степу України за обмеженого забезпечення та зміни клімату», «Екологізація вирощування с.-г. культур в умовах Степу України», «Вивчення протидефляційної стійкості ґрунтів Степу України» та ін. Університет є повноправним членом Асоціації підписантів Великої Хартії університетів, продовжується співпраця з Інститутом міжнародної освіти, Мережею Talloires, Корейською асоціацією міжнародного співробітництва, підтримується безпосередній контакт із представниками офісів стипендіальних та грантових програм в Україні (НЕО, Національна контактна точка програми Горизонт 2020, офіси Німецької служби академічних обмінів, Британської Ради, Американської асоціації міжнародних обмінів і досліджень) та департаментів із справ освіти та культури при посольствах багатьох країн світу. Триває співпраця з Казахським державним сільськогосподарським університетом, Казахстан; Таджикиським аграрним університетом ім. Ш. Шотемур, Таджикистан; Міланською Політехнікою, Італія; Опольським державним університетом, Польща; Університетом Відземе, Латвія та ін.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Велике значення у процесі підвищенні педагогічної майстерності викладачів є проведення навчально-наукових і науково-практичних конференцій, зокрема й тих, що проводить МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/nauk-gob/ndv/nauk-prof-konf/>). Кафедра іноземних мов проводить НПП МНАУ заняття з пробними тестуваннями та підготовку до здачі іспитів для визначення рівня володіння англійською мовою відповідно до міжнародної шкали CEFR APTIS. Згідно з Положенням про підвищення кваліфікації та стажування (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/233.pdf>) НПП підвищують педагогічну майстерність не рідше одного разу за п'ять років. У 2019 р. підвищили кваліфікацію 182 чол., у т.ч. 179 чол. у Національному університеті біоресурсів і природокористування України ННІ неперервної освіти і туризму; 3 чол. – у Харківському державному університеті харчування та торгівлі. Керуючись Положенням про стажування (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/056.pdf>) і Положенням про навчання (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/231.pdf>), стажування за кордоном пройшли 27 чол. Сертифікований викладач англійської мови, як іноземної CELTA, Ендрю Джон Несс та волонтер Корпусу Миру США Роберт Теннер проводять лекції, практичні заняття та майстер-класи для здобувачів та викладачів МНАУ. Стимулювання розвитку викладацької майстерності регулюється Колективним договором (https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/kolektivniy_dogovor_2016-2020.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Група забезпечення ОП представлена визнаними в Україні вченими та педагогами, які гармонійно поєднують наукову та освітянську діяльність, постійно підвищують рівень кваліфікації в закладах освіти та науки України й світу. Усі члени групи забезпечення ОНП за комплексом критеріїв академічної та професійної оцінки відповідають існуючим вимогам. НПП має вагомий досвід у підготовці наукових кадрів через аспірантуру, участь у роботі Спеціалізованих вчених рад, опануванні кандидатських і докторських дисертаційних робіт. У МНАУ створена атмосфера колегіальної підготовки здобувачів за участі різних структурних підрозділів університету, а не лише групи забезпечення ОНП. Залучення професіоналів-практиків для реалізації освітньої програми, що забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей і програмних результатів навчання. Для академічного та професійного розвитку викладачів з підвищення професійного знання іноземних мов залучаються викладачі-волонтери, носії мови. Система стажування є дієвою, а система морального та матеріального заохочення працівників сприяє їх професійному розвитку. До реалізації освітнього процесу залучені професіонали практики.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Необхідно посилити публікаційну активність науково-педагогічних працівників у виданнях, які входять до міжнародних науко-метричних баз даних, у тому числі Scopus і Web of Science, із урахуванням тематики наукових досліджень здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Для інформативності щодо ОНП і налагодження спілкування з міжнародною науковою спільнотою рекомендовано викладачам і здобувачам створювати профілі в відомих наукометричних базах, об'єднаннях, групах – не зупинятися лише на Google Scholar. Розширити залучення науково-педагогічних працівників і здобувачів третього (освітньо-наукового рівня) до міжнародної академічної мобільності, зокрема підвищення кваліфікації, стажування, навчання, участь у наукових конференціях і міжнародних проектах, передбачивши ці питання в контрактах науково-педагогічних працівників, індивідуальних планах аспірантів і за конкурсного відбору. Слабкою стороною є недостатньо налагоджена міжнародна наукова співпраця за ОНП «Агрономія», яка б сприяла професійному розвитку НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП «Агрономія» в цілому відповідає якісним характеристикам за критерієм 6. Суттєвих недоліків не виявлено, зроблені лише певні рекомендації.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

МНАУ має розвинуту інфраструктуру: 11 корпусів загальною площею 89731 м², в т. ч. 69735 м² навчально-лабораторних приміщень. Загальна площа на 1 студента – 16,2 м². Забезпеченість навчальними площами на 1 студента складає 12,5 м². Є 4 гуртожитки на 1500 місць блочного типу з кімнатами на 2-3 студента. Є інтернет. Бібліотека МНАУ є найбільшою бібліотекою сільськогосподарського профілю в Миколаївській області. Фонд бібліотеки багатогалузевий. Формується як на традиційних, так і на електронних носіях. Загальна кількість фонду складає більше 300000 прим. українською, російською, англійською та іншими мовами. Щороку бібліотека передплачує понад 120 назв періодичних видань. Із 2004 року фонд бібліотеки заноситься до електронного каталогу (ЕК), формуються власні бази даних: БД журнальних статей, БД наукових праць вчених МНАУ, БД «Електронна бібліотека навчально-методичної літератури МНАУ» та ін. Є зона покриття WI-FI (<https://lib.mnau.edu.ua/>, <https://drive.google.com/drive/folders/1XOgysZqzEgLCuV1niMZBFRbboHqOA5rN>). У 2020 р. було розроблено навігатор по веб-ресурсам для аспірантів та науковців, що дає змогу оптимізувати зусилля, витрачені на науковий пошук, (https://lib.mnau.edu.ua/info5/2020/Navigator_aspirant_2020.pdf). У здобувачів ОНП і НПП є вільний доступ до різних наукометричних баз. Створені сучасні лабораторії, комп'ютерні класи, застосовуються ліцензовані програми. Проводяться лекційні та практичні заняття науковцями, підприємцями та фахівцями з виробництва, їх розклад наведено на сайті - <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/faculty-agronomii/rozklad-zanyat-navir.pdf>. МНАУ має у своїй структурі дослідне господарство: ННПЦ МНАУ створений на виконання наказу Міністерства Аграрної Політики України від 30 листопада 2006 року № 626 “Про передачу частини земель та основних фондів з балансу ДП НДГ “Сонячне” МДАУ Миколаївського району на баланс МДАУ ” (<https://www.mnau.edu.ua/structure/nnpc-mnau/>): 2445,31 га сільськогосподарських угідь; студентський гуртожиток на 200 ліжко-місць; споруди зрошувальної системи та ін. (https://www.mnau.edu.ua/files/nauk_rob/nndrg/polozh-nnpc.pdf). Є Науковий парк МНАУ «Агроперспектива» (<https://np.mnau.edu.ua/ua/>). ЗВО підписав низку угод щодо співпраці з вітчизняними та закордонними науковими й навчальними закладами (<https://www.mnau.edu.ua/faculty->

agro#1588846351799-4bb8206b-b500, <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/dogovory/mizhn/inst-arg.pdf>, <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/dogovory/nauk-doslid/izz-naan.pdf>), створений за участі МНАУ науково-навчально-виробничий консорціум «Південний» (mnau.edu.ua/files/nauk_rob/nndr/polozh-consorcium.pdf). За аналізу ЗВО ЕГ дійшла висновку, що ОНП добре забезпечена навчальними підручниками, посібниками, науково-методичними розробками, методологією проведення досліджень, інформаційними та бібліотечними ресурсами (як фізичними так і електронними, у т.ч. у Moodle), що також підтвердили різні фокус-групи.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Аналіз документів, веб-ресурсів і зустрічі зі стейкхолдерами показали, що МНАУ забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Усі учасники освітнього процесу мають вільний і безкоштовний доступ до Wi-Fi, бібліотек, комп'ютерів тощо. За потреби здобувачі та НПП подають заявки для отримання додаткових матеріально-технічних ресурсів. ЗВО потреби у цьому задовольняє.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Науково-творче товариство молодих науковців МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/197.pdf>), Рада здобувачів вищої освіти з якості освіти (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/002.pdf>), Студентське самоврядування МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/138.pdf>), Психологічна служба (<https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/>) та інші служби визначають потреби здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього середовища та соціально-побутових умов на підставі Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/labor-life-protection/102.pdf>), Положення про підготовку МНАУ до нового навчального року з питань охорони, безпеки життєдіяльності (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/labor-life-protection/103.pdf>), Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/labor-life-protection/104.pdf>), Положення про систему управління охороною праці в МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/labor-life-protection/108.pdf>). У МНАУ створено низку творчих і спортивних гуртків, діє МОГО «Творити добро» та ГО «Всеукраїнське об'єднання «Громадська ініціатива», що дає змогу здобувачам розкритися не тільки в науковій, але й ще соціальних і культурних сферах діяльності, розкриває їх духовний потенціал, забезпечує соціальні навички та сприяє їх здоров'ю. При спілкуванні зі стейкхолдерами експертна комісія дізналася, що питання про потреби та інтереси здобувачів включено до анкетування, яке проводиться один раз на рік (<https://drive.google.com/drive/folders/1wMHNvdttHq9tmsGsMoxfJ3roAsLJU2m>). Санітарно-технічний стан будівель і споруд МНАУ відповідає необхідним умовам експлуатації. Освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя та здоров'я всіх учасників освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У МНАУ за ОНП «Агрономія» виявлена співпраця між НПП, адміністрацією і здобувачами вищої освіти з питань соціально-культурного й інформаційного розвитку, освітнього консультування через закріплених наукових керівників і інші служби ЗВО. Із слів стейкхолдерів, здобувачі вже на етапі навчання мають можливість визначитися з майбутнім місцем працевлаштування. Діють «скриньки довіри» (як фактичні, так і електронна (<https://www.mnau.edu.ua/skrinka-doviry/>), працює психологічна служба. Згідно результатів опитування, більшість аспірантів високо оцінюють якість освітніх послуг у ОНП і навчальний процес. Зокрема, більшість відповідей «так» (і 5 балів) практично на всі запитання сягало від 80 до 100 % (<https://drive.google.com/drive/folders/1wMHNvdttHq9tmsGsMoxfJ3roAsLJU2m>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

МНАУ забезпечує доступність закладу вищої освіти для навчання осіб із особливими потребами, що регламентується наступними документами: Положення про організацію інклюзивного навчання у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/279.pdf>), Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення під час перебування на території МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/280.pdf>). ЗВО проводить навчання не тільки очно, але й дистанційно online через систему Moodle, а також із використанням

різних платформ. Керівник наукової роботи та психолог – займають головне місце в психологічній підтримці здобувачів. На ОНП Агрономія ще не було випадків здобувачів із обмеженими фізичними можливостями.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У МНАУ діє комісія з врегулювання конфліктних ситуацій (Положення про вирішення конфліктних ситуацій у Миколаївському національному аграрному університеті, <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/281.pdf>) та уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції у МНАУ та Технологічно-економічному коледжі (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/039.pdf>), Положення про вирішення конфліктних ситуацій у Миколаївському національному аграрному університеті. У ЗВО також діє Кодекс корпоративної культури МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/codecs.pdf>) На зустрічі зі здобувачами вищої освіти та іншими учасниками освітнього процесу були висвітлені питання щодо процедури врегулювання конфліктних ситуацій, підтримки МНАУ в різних сферах навчального, соціального, побутового простору, на які були надані позитивні однозначні відповіді. Фактів конфліктів експертною групою не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ОНП добре забезпечена матеріально-технічними засобами, залучені різні учасники освітнього процесу, які й надалі поліпшують оснащення ЗВО, що дозволяє досягати високих результатів у науковій і педагогічній діяльності. Запроваджене дистанційне навчання, підтримується інклюзивна освіта. Учасники освітнього процесу мають вільний доступ до бібліотечних, інформаційних і матеріально-технічних ресурсів для забезпечення ОНП і проведення підсумкової атестації. МНАУ тісно співпрацює з органами студентського самоврядування, Науково-творчим товариством молодих науковців МНАУ, НПП, випускниками та роботодавцями для поліпшення якості освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендовано залучати більше грантових програм для поліпшення матеріально-технічного забезпечення ОНП Агрономія

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітньо-наукова програма «Агрономія» відповідає вимогам Критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО дотримується процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП у відповідності до внутрішньої системи забезпечення якості освіти згідно Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітніх програм у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/269.pdf>). Перегляд освітньої програми здійснюється щороку членами робочої групи програми за участі профільних кафедр, обговорюються на науково-методичних комісії та раді, на вченій раді факультету агротехнологій із залученням представників Науково-творчого товариства молодих науковців МНАУ та

урахуванням результатів опитування здобувачів вищої освіти, випускників, фахівців-практиків і потенційних роботодавців щодо якості ОНП, її компонентів, організації і забезпечення освітнього процесу викладацьким складом. Версії ОНП, оновлених з 2016 року, є в відкритому доступі на сайті факультету (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/#faculty_okr). Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, викладачів, гаранта ОНП, представників НТТМН, роботодавців та керівника навчального відділу підтвердило дотримання вищезгаданих процедур. Отже, ЗВО неухильно дотримується процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Спілкування із здобувачами показало, що вони залучені до періодичного перегляду ОНП через Науково-творче товариство молодих науковців МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/nauk-rob/ntt/>) та їх членство у вченій раді факультету (<https://www.mnau.edu.ua/vchena-rada/sklad-vchenyh-rad/psvr-fa/>) і регулярно беруть участь у обговоренні та доповненні ОНП, вільно вибирають додаткові дисципліни. Прикладом того, що думка здобувачів береться до уваги, може слугувати зміна назви та змісту освітньої компоненти «Реєстрація прав інтелектуальної власності» на «Академічна доброчесність та право інтелектуальної власності» для популяризації академічної доброчесності в освітньому просторі, враховуючи внутрішню перевірку та побажання самих здобувачів вищої освіти.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Враховуючи, що переважна більшість випускників ОНП продовжують працювати у ЗВО та його мережі, то основним роботодавцем виступає сам університет. Крім того, на факультеті агротехнологій створено Раду роботодавців, до складу якої ввійшли керівники провідних науково-дослідних установ та сільськогосподарських підприємств Півдня України (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#faculty_rada-robot), що приймають участь у процесі періодичного перегляду ОНП на засіданнях вченої ради та науково-методичної комісії факультету агротехнологій (<https://www.mnau.edu.ua/nauk-metod-rada/nmkf/nmkf-fa/>), шляхом інтерв'ювання та опитування безпосередньо на базі підприємств, виїзних засіданнях різних рівнів, Міжнародних днях поля, а також рецензують ОНП після її оновлення (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/orp/rec_201.pdf). Спілкування з фокус-групою роботодавців підтвердило їх партнерські стосунки та участь у процедурі забезпечення якості ОНП. Основні рекомендації роботодавців для поліпшення рівня якості ОНП зорієнтовані на збільшення практичної підготовки здобувачів та проведення виїзних занять з дисциплін «Теоретичне обґрунтування систем землеробства» та «Адаптивне рослинництво» в умовах виробництва. Поруч з цим, на засіданнях Ради роботодавців вносяться пропозиції про зміну деяких освітніх компонент в ОНП: наприклад пропозиція замінити дисципліну «Організація і методика наукових досліджень» на «Методологія наукових досліджень та методи наукового аналізу» та дисципліну «Системний підхід використання методів математичного моделювання» на «Системний аналіз і моделювання процесів в агрономії» ОНП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/akred/rada-robot/protocol-6.pdf>). Ці зміни були враховані в оновленій ОНП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Веденням інформаційної бази даних випускників та вистежуванням їх кар'єрного шляху займається Асоціація випускників факультету (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/112.pdf>). Комунікація з випускниками здійснюється в основному шляхом організації зустрічей випускників між собою, з адміністрацією університету та здобувачами вищої освіти. Здійснення заходів щодо добровільного залучення випускників до участі в реалізації даної ОНП має користь з точки зору об'єднання здобувачів вищої освіти, випускників і науково-педагогічних працівників факультету агротехнологій, мотивації здобувачів вищої освіти до успішного засвоєння ОНП, забезпечення наступності поколінь. В Асоціації випускників факультету сьогодні представлені викладачі, теперішні та потенційні роботодавці (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#faculty_okr).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Суттєвих недоліків під час внутрішніх перевірок ОНП виявлено не було, проте ЗВО забезпечує своєчасне реагування на побажання та пропозиції поліпшення освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, які вносяться провідними лекторами, здобувачами та роботодавцями-практиками. Під час удосконалення ОНП «Агрономія» були враховані зауваження та пропозиції акредитацій інших освітніх програм МНАУ. На сайті факультету агротехнологій

розміщено проєкт для громадського обговорення освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» на 2020-2021 навчальні роки, де враховано вищезгадані побажання і пропозиції (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/onp-df-2020p.pdf>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Попередньої акредитації даної ОНП ще не було, проте зауваження та пропозиції первинної акредитаційної експертизи ОНП підготовки здобувачів вищої освіти «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» враховані в напрямку активізації роботи НПП щодо підготовки підручників і навчальних посібників (проф. Чорний С. Г. видав навчальний посібник «Оцінка якості ґрунтів», який повністю адаптований до змісту дисципліни «Оцінка якості ґрунтів»), подання до друку наукових публікацій у міжнародних фахових виданнях в тому числі наукометричних (Scopus, Web of Science, Index Copernicus, Google Scholar та ін.), підвищення рівня академічної мобільності учасників освітнього процесу - укладено двосторонні договори з вітчизняними (Львівський НАУ, Вінницький НАУ, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д. Моторного, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААНУ, Інститут зрошувального землеробства НААНУ, Інститут фізіології рослин і генетики НААНУ та ін.) і закордонними закладами (Андижанський сільськогосподарський інститут, Узбекистан; Гродненський державний аграрний університет, Білорусь; Інститут генетики, фізіології та захисту рослин Академії Наук Молдови; Бельський державний університет ім. Алеку Руссо та ін.), виконання спільних наукових досліджень, експериментальних робіт зі створення, впровадження і ефективного використання інноваційних технологій. Це підтверджено під час інтерв'ювання гаранта ОНП, декана факультету агротехнологій та НПП, які забезпечують освітній процес за ОНП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО дійсно сформована культура якості академічної спільноти, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми. Це підтверджується залученням усіх учасників освітнього процесу до її формування. Під час експертизи з'ясовано, що адміністрація ЗВО, гарант ОНП та академічна спільнота розвиває освітню програму та завжди готова до її удосконалення. Отримана інформація під час інтерв'ювання начальника юридичного відділу, проректорів, деканів факультетів, керівників структурних підрозділів, в т. ч. відділу аспірантури, голови профкому, студентського президента, голови Науково-творчого товариства молодих науковців МНАУ свідчить про те, що ЗВО постійно працює над вдосконаленням системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. На регулярній основі і прозоро проводиться конкурс до вступу на місця державного замовлення; підготовка та оновлення ОНП, навчальних планів, робочих програм дисциплін; складання графіків робочого часу здобувачів; підготовка та оновлення індивідуальних планів підготовки докторів філософії; їхня щорічна атестація за ОНП; ведеться перевірка друкованої продукції на наявність академічного плагіату; проведення процедури захисту дисертацій. На засіданнях кафедр та вченій раді факультету агротехнологій проводиться визначення пріоритетів і якості науково-дослідних і дисертаційних робіт, затвердження тем досліджень, зовнішнє рецензування науково-методичних матеріалів, підручників та навчальних посібників, зовнішнє рецензування наукових статей викладачів ОНП. Отже, усі учасники освітнього процесу націлені на постійний розвиток культури якості, що сприяє удосконаленню освітньої програми. Здобувачі, роботодавці та НПП є вмотивованими щодо покращення якості ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Процедура внутрішнього забезпечення якості освітньої програми є прозорою та відкритою, що сприяє формуванню корпоративної культури якості академічної спільноти ЗВО. Усі зацікавлені сторони освітнього процесу приймають участь у її поліпшенні як партнери, що забезпечує постійний розвиток освітньої програми. У межах ЗВО є реально сформована культура внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, яка сприяє практичній реалізації політики розроблення, затвердження, моніторингу якості освітнього процесу всіма учасниками освітнього процесу ОНП на партнерських засадах. Добре налагоджений процес регулярного перегляду та оновлення О Н П та організаційно-методичних процедур забезпечення і якості, який відповідає запитам здобувачів освіти та роботодавців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Результати процедури внутрішнього забезпечення якості освітньої програми на кожному її етапі бажано відображати в відкритому доступі на офіційному порталі університету з можливістю їх обговорення на форумі, де

можуть залучатись інші потенційні партнери, в тому числі представники іноземних компаній та громадські організації. Спостерігати за процесом індивідуального розвитку аспірантів, які проходять навчання за ОНП, не виявляється можливим, тому рекомендуємо оформити сторінки аспірантів на сайті факультету, щоб мати відкриту інформацію про кожного здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. В той же час зміни, що регулярно вносяться до ОНП, мають прикладний характер, переважно зорієнтований на посилення практичної складової навчального процесу, і не враховують фундаментальну і науково-методологічну орієнтацію програми підготовки докторів філософії.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

О П « Агрономія » за третім (освітньо – науковим) рівнем вищої освіти загалом відповідає Критерію 8 , з невеликими що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюється наступними документами: Статут МНАУ (https://pk.mnau.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/statut_mnau.pdf, https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/15_02/statut.pdf); Колективний договір на 2016-2020 роки між адміністрацією та трудовим колективом МНАУ (https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/kolektivnij_dogovir_2016-2020.pdf); Правила внутрішнього розпорядку МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/pravylavr.pdf>); Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>); Настанова з якості (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/001.pdf>); Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/273.pdf>); Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/270.pdf>); Положення «Про Раду здобувачів вищої освіти з якості освіти» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/002.pdf>); Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/040.pdf>); ОНП «Агрономія» (2020) (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/onp-df-2020.pdf>) інші ОНП (за роками) наведені на сайті за посиланням: https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/#faculty_okr; Положення про порядок розгляду звернень громадян і юридичних осіб в МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/215.pdf>) та інші. Атестація здобувачів вищої освіти відбувається на підставі Положення про порядок звітування здобувачів наукового ступеня доктора філософії про виконання індивідуального плану роботи у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/284.pdf>). Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (1-3 років навчання) проводиться у формі наукової доповіді, що представляється на засіданні кафедри (наукового семінару), результати проведення атестації кожного здобувача заносяться до індивідуального плану наукової роботи. За даними стейкхолдерів звітування аспірантів відбувається двічі на рік. Аспіранти 4-го року навчання не пізніше, ніж за 5 місяців до закінчення аспірантури (семестрова атестація) повинні представити дисертаційну роботу на розширеному засіданні кафедри (наукового семінару). Графік атестації оприлюднюється на сайті: <https://pk.mnau.edu.ua/graduate/atestaciya-aspirantiv/>. Нормативні та освітні документи МНАУ є публічними, доступними та розміщені на сайті ЗВО у відкритому доступі (у розділі «Факультет агротехнологій» – <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/#1582028922510-6adc281e-44f4>, підрозділі «Освітні програми та їх компоненти» – https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/#faculty_okr та у «Нормативні документи» – <https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Факти, докази та їх аналіз: Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (проект для громадського обговорення) наведена на сайті ЗВО за наступним посиланням – <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/onp-df-2020p.pdf>

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» в МНАУ наведена за посиланням: <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/onp-df-2019.pdf> (2019р.), <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/onp-df-2020.pdf> (2020 р.). Навчальні плани представлені за лінком <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/#1582028922510-6adc281e-44f4>, <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/np/np-2019.pdf> Із навчальними дисциплінами освітньо-наукової програми доктора філософії ОНС 201 – «Агрономія» третього рівня вищої освіти, їх робочими програмами та силабусами можливо ознайомитися за наступним посиланням: https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/#faculty_disc, як приклад, робоча програма «Організація і методика проведення наукових досліджень» (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/rp/rp_org_imetod_nauk_dosl.pdf), її силабус – https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/rp/silabus_oimnd.pdf. Вищенаведена документація знаходиться у вільному доступі та є публічною.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На сайті МНАУ нормативні та освітні документи представлені у відкритому та публічному доступі для всіх бажаючих ознайомитися з ними.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує доповнити сайт МНАУ сторінкою для аспірантів (здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня), де буде зібрана вся нормативна та освітня документація щодо прав, повноважень, обов'язків і можливостей, а також їх освітній процес.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» в МНАУ в цілому відповідає Критерію 9. Рекомендовано створити на сайті МНАУ окрему сторінку для аспірантів.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

МНАУ проводить підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 201 «Агрономія» на агротехнологічному факультеті, на кафедрі рослинництва та садово-паркового господарства та кафедрі ґрунтознавства та агрохімії. ОНП складена таким чином, що здобувач має основний (обов'язковий) перелік дисциплін, який відповідає його науковим інтересам. Інші 25% навчальних дисциплін, з переліку вибіркових, також містять такі, які відповідають його науковим дослідженням. Фокус-група «Здобувачів» та «Академічний персонал» підтвердили, що аспіранти вибирають навчальні дисципліни дотичні їх науковій роботі.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Із аналізу документів, сайту та у зустрічах із різними групами стейкхолдерів ЕГ дійшла висновків, що теми дисертаційних робіт аспірантів дотичні науковій діяльності та кваліфікації їх наукових керівників: інформація за освітньо-науковою програмою «Агрономія» щодо відповідності напрямів досліджень аспірантів та їх наукових керівників (<https://drive.google.com/drive/folders/11Numi7kTreigeBjOA9-TlcmgWtSjzwC1>). Наукове керівництво здійснюють д-ри с.-г. наук, професори факультету В. В. Гамаюнова, С. Г. Чорний, М. І. Федорчук, Л. К. Антипова, канд. с.-г. наук, доцент О. А. Коваленко.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факультет агротехнологій має відповідну матеріально-технічну базу для підготовки фахівців вищої кваліфікації, створено спеціалізовані лабораторії з фізичних і агрохімічних досліджень ґрунту, з якості продукції рослинництва та плодовоовочівництва, лабораторія обробітку ґрунту та сівозмін, колекційний розсадник (а також інші дані описані у п.п. 7.1). Щороку на базі факультету агротехнологій проводяться науково-практичні конференції, семінари, тренінги, круглі столи, тощо, з проблем степового землеробства, геодезії та землеустрою, рослинництва, зміни кліматичних умов. Науково-дослідна робота на факультеті розглядається як важливий елемент навчального процесу, що дає змогу розробити нові та удосконалити існуючі технології вирощування, переробки та зберігання продукції рослинництва. Дослідження проводяться на власному дослідному господарстві, а також у інших наукових закладах України та ближнього зарубіжжя. У дослідному господарстві щороку проводяться «дні поля» та інші наукові заходи. Усіма стейкхолдерами було відмічено, що аспіранти мають вільний доступ до інфраструктури ЗВО для виконання своєї науково-дослідної та педагогічної роботи.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Згідно Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/272.pdf>) аспіранти мають можливість долучатися до Всеукраїнських і міжнародних програм, грантів і проєктів. Зокрема цим займається НТТМН МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/nauk-rob/ntt/#1-1>) і Науково-дослідний центр міжнародного співробітництва і правового забезпечення (<https://int.mnau.edu.ua/ndc-mspz/>). Здобувачі приймають участь в міжнародних конференціях, круглих столах, Днях поля. Міжнародна співпраця з питань передових технологій сільськогосподарського виробництва та науково-дослідної роботи проводиться з Інститутом ІНТА (Аргентина), Вармінсько-Мазурським університетом (Польща), Гродненським державним аграрним університетом (Білорусь), Інститутом генетики, фізіології та захисту рослин (Молдова), Цзелінським аграрним університетом (КРН), Гентським університетом (Бельгія), Інститутом Гумбольта (Берлін, Німеччина), Бельцьким державним університетом імені А. Руссо (Молдова), Кишинівським державним аграрним університетом (Молдова). Перед студентами з лекціями систематично виступають відомі вчені вищезазначених установ, керівники передових господарств. Аспіранти мають безкоштовний і вільний доступ до наукометричних баз даних. ЗВО преміює НПП і аспірантів за публікації в міжнародних наукометричних журналах. МНАУ приймало з діловими візитами представників університетів і науково-освітніх установ з наступних країн: Сполучених Штатів Америки (делегатія студентів і викладачів університету Айови, представники університету Оберну, університету Небраски-Лінкольна, представники Корпусу Миру); Австрії (професори університету Альпен-Адрія, Клагенфурт); Франції (представники Асоціації обмінів Франція-Україна, професори університету Тулузи.); Німеччини (представники Німецької служби академічних обмінів, Німецького аграрного центру, організацій LOGOev, APOLLO, Німецького селянського союзу, університету Гумбольдта, Берлін); Великобританії (викладач коледжу Марка і Джона, Плімутський університет); Китаю (представники керівництва округу Циндао, викладачі Цзилінського університету) та інші. Для налагодження контактів в науковій і освітній площині представники МНАУ відвідували наступні іноземні заклади: Університет Ольборгу, Данія; університет Нішу, Сербія; університет Нові Сад, Сербія; Університет Сапієца, Італія; університет Болоньї, Італія; асоціація Магна Карта, Болонья, Італія; університет Цзілінь, КНР; Єнський університет, Веймар, Німеччина; Національний інститут агротехнологій, Аргентина; а також заклади Польщі, РФ, Молдови, Білорусі. Результатами візитів стали підписання угод про співпрацю, спільні публікації, наукові проєкти та ін. Здобувачі останніх курсів навчання мають публікації в періодичних закордонних виданнях.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факультет агротехнологій МНАУ має НПП які індексуються у наукометричних базах: В.В. Гамаюнова, С. Г. Чорний, О.А. Коваленко, М.І. Федорчук. Члени групи забезпечення щороку приймають участь у конкурсах науково – дослідних проєктів, які фінансуються державними органами України (МОН України та інші) та з успіхом виконують

проекти, результатом яких є публікації в фахових виданнях України, закордонних індексованих виданнях . Інформація щодо НПП групи забезпечення ОП добре представлена на сайті МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-zenl/gamayunova/> ; <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-grunt/chorniy/>; <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-roslin/fedorchuk/>; ; <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-roslin/antipova/>) і посилання на інформацію можна знайти за адресою: <https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1x3owBTSfPs4MpnIOFBE4IFFucwsrwc6h>. До виконання проектів залучаються також здобувачі ОП, що сприяє ефективній співпраці керівників та здобувачів за спільними науковими напрямами. За результатами досліджень викладачами факультету видано 18 монографій та навчальних посібників, опубліковано понад 2500 наукових статей, одержано більше 50 авторських свідоцтв і патентів на винаходи та корисні моделі.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Процедура перевірки наукових та дослідницьких робіт на плагіат у МНАУ проводиться відповідно до наступних документів: Кодекс академічної доброчесності у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/260.pdf>), Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/259.pdf>) та Кодекс корпоративної культури Миколаївського національного аграрного університету (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/codecs.pdf>) У МНАУ є відповідальні особи за перевірку наукових публікацій керівників і аспірантів на плагіат. Наразі згідно з вищевказаними положеннями, оригінальність текстів допускається не нижче 60-80%. Заклад вживає заходів щодо недопущення академічної недоброчесності, зокрема зазначеними положеннями регламентується відповідальність кожного учасника освітнього процесу за використання різних видів і норм порушення академічної доброчесності. Протидія плагіату в ЗВО здійснюється шляхом: розміщення навчально-методичних та наукових робіт наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти в репозиторії МНАУ; формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів із уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти на матеріали, використані у навчально-методичних та наукових роботах. МНАУ використовує онлайн-сервіси програм із антиплагіату – Unicheck (<https://unicheck.com/>) та StrikePlagiarism (<http://ua.strikeplagiarism.com/>). Випадків використання плагіату в даній ОНП Агрономія в МНАУ експертна група не виявила.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Потужний професорсько-викладацький склад агротехнологічного факультету МНАУ, який готує висококваліфікованих фахівців, що забезпечують факультет і інші наукові установи педагогічними та науковими працівниками Тематики дисертаційних робіт аспірантів відповідають науковій діяльності їх наукових керівників. ЗВО плідно співпрацює з міжнародними організаціями та установами. Матеріально-технічне забезпечення факультету агротехнологій дозволяє виконувати наукові дослідження на високому науковому рівні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Слабка активність і участь аспірантів ОНП Агрономія у міжнародних програмах, проектах, грантах, обмінах. ЗВО необхідно сприяти реалізації програм академічної мобільності на факультеті агротехнологій.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП "Агрономія" у МНАУ відповідає вимогам Критерію 10, але має недоліки, що не є суттєвими.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Акредитація вважаємо пройшла успішно, відбулася комунікація з різними фокус - групами та отримана додаткова інформація, яка сприяла розкриттю позитивних сторін програми. У відомостях про самоаналізування була наведена таблиця щодо контингенту здобувачів за ОП., в якій існувала невідповідність щодо кількості набору та контингенту у відповідному році. В результаті спілкування з гарантом було встановлено, що була допущена технічна помилка, пов'язана з неправильною побудовою таблиці . Представлена перероблена таблиця доступна за посиланням <https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1XOgysZqzEgLCuViniMZBFRbboHqOA5rN>

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Каленська Світлана

Члени експертної групи

Векленко Юрій Анатолійович

Коваль Геннадій Володимирович